

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет журналістики
Кафедра мови засобів масової інформації

Затверджено

на засіданні кафедри мови ЗМІ факультету журналістики
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 26 серпня 2022 р.)

Завкафедри мови ЗМІ –
проф. Марія Яцимірська

Силабус навчальної дисципліни
«Журналістська майстерність»,
що викладається в межах
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«ЖУРНАЛІСТИКА»
Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 061 – **журналістика**

Львів – 2022

**Силабус дисципліни “Журналістська майстерність”
2022/2023 навчального року**

Назва курсу	Журналістська майстерність
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка (Львів, вул. Генерала Чупринки, 49)
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет журналістики; кафедра мови засобів масової інформації
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань – 06 журналістика Спеціальність – 061 журналістика
Контактна інформація викладачів	Електронна адреса: movazmi@ukr.net; посилання на сторінку кафедри мови ЗМІ: https://www.facebook.com/kafedramovyzmi Телефон: (032) 239-41-81 – стаціонарний.
Консультації по курсу відбуваються	Щовівторка, 14:00–16:00 год. (Львів, вул. Генерала Чупринки, 49, ауд. 207) Онлайн-консультації на платформі ZOOM
Сторінка курсу	https://journ.lnu.edu.ua/students/dystantsiynе-navchannia/kafedra-movy-zasobiv-masovoi-informatsii
Інформація про курс	Курс “Журналістська майстерність” належить до дисциплін спеціалізації кафедри мови ЗМІ. Освітній рівень – бакалавр. 7-й семестр; 8-й семестр.
Коротка анотація курсу	Дисципліна “Журналістська майстерність” зі спеціальності “Журналістика” для освітньої програми бакалавра в 7-8-му семестрах. Обсяг 4 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Мета вивчення дисципліни “Журналістська майстерність” – дати студентам ґрунтовні знання з теорії та методики журналістської творчості, онлайн-редагування різних видів текстів. Завдання: <ul style="list-style-type: none"> - навчити студентів фахово читати, розуміти й інтерпретувати тексти: художні, наукові, публіцистичні, журналістські; - аналізувати помилки в ЗМІ і правильно їх редагувати. - розглянути впливи новітніх технологій на текстотворчу діяльність.
Література для вивчення дисципліни	Основна література: Лизанчук В.В. Журналістська майстерність: підручник. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 376 с. Капелюшний А. О. Редагування в засобах масової інформації: Навчальний посібник. – 2-ге вид., випр. і доп. – Львів: ПАІС, 2009. – 432 с. Тимошик М. С. Основи редагування. – К.: Наша культура і наука, 2019. – 560 с. Український правопис – Київ: Наукова думка, 2019. – 392 с. Сучасна українська мова: Е-підручник /

	<p>http://www.mova.info/pidrichn.aspx Яцимирська М. Г. Культура мови журналіста : навч. посібник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Львів: ПАІС, 2017. – 168 с.</p> <p>Додаткова література: Ставицька Леся. Українська мова без табу. Словник нецензурної лексики та її відповідників. – К.: Критика, 2008. – 454 с.</p> <p>Інтернет-джерела MOVA.info – лінгвістичний портал // URL: http://www.mova.info Пономарів О.Д. Культура слова: мовностилістичні поради // http://ponomariv-kultura-slova.wikidot.com</p> <p>Словники України online / лінгвістичний портал / Український мовно-інформаційний фонд НАН України // URL: dictua">http://www.lcorp.ulif.org.ua>dictua</p> <p>Золоті слова: 10 безкоштовних онлайн-сервісів для роботи з текстом // URL: http://lab.platfor.ma/10-servisiv-dlya-roboti-z-tekstom/ https://translate.meta.ua/ua/orthography/ https://languagetool.org/uk</p> <p>Сучасна українська мова: Е-підручник / http://www.mova.info/pidrichn.aspx</p> <p>Журналіст мультимедійних засобів масової інформації. Паспорт професії // https://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/zhurnalist_multimediynih_vidan.pdf</p> <p>Редактор мультимедійних видань ЗМІ. Паспорт професії / https://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/redaktor_multimediynih_vidan.pdf</p>
<p>Тривалість курсу</p>	<p><u>75</u> год. – 7-й семестр <u>45</u> год. – 8-й семестр</p>
<p>Обсяг курсу</p>	<p>64 години аудиторних занять. З них 64 години лабораторних занять та 11 годин самостійної роботи; 44 год. – 8-й семестр</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Після завершення цього курсу студент буде:</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - засоби мовного аргументування в ЗМК. - правила редагування різних типів текстів; - культуру мови та мовний етикет е-спілкування; - термінологію медійного комунікування; - техніки творення тексту та особливості його функціонування в ЗМІ <p>Результати / здобуті компетенції</p> <p>Вміти:</p>

<p>Загальні компетентності</p>	<ul style="list-style-type: none"> - практично застосовувати набуті знання в професійній діяльності; - фахово інтерпретувати тексти різних жанрів (наукові, публіцистичні, журналістські та ін.); - працювати зі словниками та енциклопедіями; - аналізувати помилки в медійному мовленні; - творити власні тексти; <p style="text-align: center;">Набуття компетентностей</p> <p style="text-align: center;">Загальні компетентності (ЗК):</p> <p>ЗК 01. Здатність знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел.</p> <p>ЗК 02. Здатність спілкуватися на професійному рівні державною та іноземними мовами.</p> <p>ЗК 03. Здатність працювати в команді, вміти мотивувати людей та досягати спільних цілей.</p> <p>ЗК04. Здатність до абстрактного та аналітичного мислення й генерування ідей.</p> <p>ЗК05. Здатність професійно використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК 06. Здатність бути критичним та самокритичним.</p> <p>ЗК07. Здатність до розробки проєктів, зокрема медіапроєктів та управління ними.</p>
<p>Спеціальні компетентності</p>	<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетенції (СК):</p> <p>СК01. Здатність створювати інформаційний чи аналітичний матеріал для ЗМІ.</p> <p>СК02. Здатність до фахового аналізу інформаційної медіагалузі.</p> <p>СК04. Володіти нормами культури мови в журналістській практиці, редагувати та продукувати тексти різного типу відповідно до мети, призначення й умов спілкування.</p> <p>СК 05. Володіти поглибленими знаннями з медіабезпеки, вміти використовувати їх у професійній та соціальній діяльності.</p>
<p>Програмні результати</p>	<p>Програмні результати навчання</p> <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен досягти таких Програмних результатів навчання:</p> <p>ПРН01. Працювати як «універсальний журналіст»: створювати текстовий, аудіовізуальний та мультимедійний контент.</p> <p>ПРН03. Використовувати державну та іноземну мови в професійній діяльності.</p> <p>ПРН05. Аналізувати системно й концептуально текст і контекст сучасних українських медіа.</p> <p>ПРН06. Приймати обґрунтовані рішення у складних комунікативних ситуаціях, вирішуючи професійні завдання.</p> <p>ПРН 07. Демонструвати редакторські навички роботи над текстом.</p> <p>ПРН 08. Розпізнавати/спростовувати маніпулятивні наративи в умовах гібридної війни, готувати аналітичні матеріали.</p> <p>ПРН. 11. Здійснювати комунікацію з колегами, планувати та виконувати самостійну і командну роботу.</p>

	<p>ПРН 13. Аналізувати та узагальнювати національні та світові медійні тенденції.</p> <p>ПРН 14. Дотримуватися принципів і правил медіабезпеки, використовувати їх у журналістській практиці.</p>
Ключові слова	Журналістика, соціальні комунікації, літературне редагування, технічне редагування, онлайн-редагування, монтаж, методи редагування, правка тексту, онлайн-інструменти редагування
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, лабораторних робіт та консультації для кращого розуміння тем
Підсумковий контроль, форма	залік (7-й семестр) іспит (8-й семестр)
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з “Української мови в ЗМІ”, “Практичної стилістики української мови”, “Редагування в ЗМІ”, “Теорії і практики журналістики” та ін.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентації, групові (4-5 студ.) виконання завдань, дискусія, візуалізація основних тез власного виступу, подкасти, обговорення топтеми в медійному просторі, рольові ігри та ін.
Необхідне обладнання	Із урахуванням особливостей навчальної дисципліни. Вивчення курсу передбачає використання певного програмного забезпечення.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.</p> <p>Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50. • іспит: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів – 50 <p>Підсумкова максимальна кількість балів – 100.</p> <p>Письмові роботи: студенти виконують декілька видів письмових робіт (творчі завдання, есе).</p> <p>Академічна доброчесність: роботи студентів повинні бути самостійними, поклики на джерела – обов’язкові.</p> <p>Відвідування занять є обов’язком кожного студента.</p> <p>Література. Література, яку рекомендовано студентам, доступна в інтернеті та факультетській бібліотеці.</p> <p>Політика виставлення балів. Прозора та об’єктивна, без порушень академічної доброчесності.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

**** Схема курсу**

год.-	Тема, план	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література.*** Ресурси в інтернеті	Завдання
4 год.	<p>Тема. Журналістська майстерність онлайн. Мовна комунікація в інтернеті. Коротка історія Інтернету та WWW. Контент-аналіз українських інтернет-видань.</p>	Лабораторне заняття	<p>Лизанчук В.В. Журналістська майстерність: підручник. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 376 с. Журналіст мультимедійних засобів масової інформації. Паспорт професії // https://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/zhurnal_ist_multimediynih_vidan.pdf MOVA.info – лінгвістичний портал. – http://www.mova.info Редактор мультимедійних видань ЗМІ. Паспорт професії / https://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/redaktor_multimediynih_vidan.pdf</p>	
4 год.	<p>Тема. Гіпертекст як засіб нелінійної репрезентації тексту Структура та функціональні характеристики гіпертексту. Особливості нелінійних текстів на воєнну тематику.</p>	Лабораторне заняття	<p>MOVA.info – лінгвістичний портал. – http://www.mova.info Vesper – the free encyclopedia – http://en.wikipedia.org/wiki/Vesper</p>	Вивчити значення медійних термінів; скласти короткий глосарій

4 год.	<p>Тема. Українські інтернет-видання: зміст, структура, мова Онлайн-редагування Культура мови та мовний етикет е-спілкування. Лексика інтернет-комунікування.</p> <p>Тема війни і специфіка праці воєнного журналіста. Воєнна та військова термінологія Типові помилки на вживання воєнної лексики</p>	Лабораторне заняття	<p>MOVA.info – лінгвістичний портал. – http://www.mova.info</p> <p>Vesper – the free encyclopedia – http://en.wikipedia.org/wiki/Vesper</p>	
4 год.	<p>Тема. Мультимедійні тексти Жанри мультимедійних текстів. Техніки творення. Мовностилістичні особливості мультимедійних текстів.</p>	Лабораторне заняття	<p>Тимошик М. С. Основи редагування. – К.: Наша культура і наука, 2019. – 560 с.</p> <p>Яцимірська М. Г. Культура мови журналіста : навч. посібник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Львів: ПАІС, 2017. – 168 с.</p> <p>Лизанчук В.В. Журналістська майстерність: підручник. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 376 с.</p>	Зробити аналіз інтернет-видань: зміст, структура, культура мови (е-видання за вибором студента).
4 год.	<p>Тема. Культура професійного мовлення журналіста. Критерії культури професійного мовлення журналіста. Критерії точності мовлення. Критерії ясності мовлення. Критерій чистоти мовлення. Багатство словника, різноманітність граматичних конструкцій, начитаність, художня виразність.</p>	Лабораторне заняття	<p>Сучасна українська мова: Е-підручник. – http://www.mova.info/pidrichn.aspx</p> <p>Лизанчук В.В. Журналістська майстерність: підручник. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 376 с.</p> <p>Яцимірська М. Г. Культура мови журналіста : навч. посібник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Львів:</p>	Зробити аналіз типових помилок у мовленні журналістів

			ПАІС, 2017. – 168 с.	
4 год.	<p>Тема. Майстерність невербального спілкування</p> <p>Риторичні засоби привернення уваги читачів, теле, радіослухачів, інтернет-спільноти.</p> <p>Експресивний словотвір як засіб емоційного впливу на читача.</p> <p>Майстерність вербального спілкування (за матеріалами відомих журналістів).</p>	Лабораторне заняття	<p>Сучасна українська мова: Е-підручник. – http://www.mova.info/pidrichn.aspx</p> <p>Яцимирська М. Г. Культура мови журналіста : навч. посібник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Львів: ПАІС, 2017. – 168 с.</p>	Зробити огляд онлайн-словників та енциклопедій.
4 год.	<p>Тема. Мова персвазивного тексту в ЗМІ</p> <p>Культура персвазивного комунікування.</p> <p>Слово-факт. Слово-аргумент. Слово-емоція. Слово-інтерація (взаємодія, взаємний вплив).</p> <p>Релевантне (важливе, істотне) слово.</p> <p>Релевантна інформація.</p> <p>Слово-синергія (сила спільної дії).</p> <p>Асертивне слово.</p> <p>Слово-концепт.</p> <p>Засоби удосконалення мовної особистості журналіста.</p>	Лабораторне заняття	Яцимирська М. Г. Культура мови журналіста : навч. посібник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Львів: ПАІС, 2017. – 168 с.	
4 год.	<p>Тема. Освітні портали з культури медійного мовлення.</p> <p>Онлайн-інструменти літературного редагування</p>	лабораторне заняття, презентація	<p>MOVA.info лінгвістичний портал // URL: http://www.mova.info</p> <p>Пономарів О.Д. Культура слова: мовностилістичні поради // http://ponomariv-kultura-slova.wikidot.com</p> <p>Словники України online / лінгвістичний портал / Український мовно-інформаційний фонд НАН України // URL: dictua">http://www.lcorp.ulif.org.ua>dictua</p> <p>Золоті слова: 10</p>	

			<p>безкоштовних онлайн-сервісів для роботи з текстом // URL: http://lab.platfor.ma/10-servisiv-dlya-roboti-z-tekstom/ https://translate.meta.ua/ua/orthography/ https://languagetool.org/uk</p> <p>Редактор мультимедійних видань ЗМІ. Паспорт професії / https://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/redaktor_multimediynih_vidan.pdf</p>	
4 год.	<p>Тема. Типові стилістичні помилки у мовленні журналістів.</p> <p>Культура запитань і відповідей у професійному спілкуванні журналіста.</p>	лабораторне заняття	<p>Капелюшний А. О. Редагування в засобах масової інформації: Навчальний посібник. – 2-ге вид., випр. і доп. – Львів: ПАІС, 2009. – 432 с.</p> <p>Сучасна українська мова: Е-підручник. – http://www.mova.info/pidrichn.aspx</p> <p>Яцимірська М. Г. Культура мови журналіста : навч. посібник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Львів: ПАІС, 2017. – 168 с.</p>	Зробити аналіз типових помилок у мовленні журналістів
4 год.	<p>Тема. Мовна культура українських політиків.</p> <p>Риторичне ядро публічного мовлення.</p>	лабораторне заняття	<p>Сучасна українська мова: Е-підручник / http://www.mova.info/pidrichn.aspx</p> <p>Яцимірська М. Г. Культура мови журналіста : навч. посібник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Львів: ПАІС, 2017. – 168 с.</p>	
4 год.	<p>Тема. Термінологія інтернет-комунікування: проблеми взаєморозуміння</p>	лабораторне заняття	<p>Vesper – the free encyclopedia – http://en.wikipedia.org/wiki/Vesper</p>	Укласти словничок Понять і термінів онлайн

2 год.	Тема. Обсценна лексика в ЗМІ. Стилістичні функції ненормативної лексики в екстралінгвістичних ситуаціях.		Сучасна українська мова: Е-підручник / http://www.mova.info/pidrichn.aspx Ставицька Леся. Українська мова без табу. Словник нецензурної лексики та її відповідників. – К.: Критика, 2008. – 454 с.	
4 год.	Тема. Онлайн-редактор. Контроль за текстовим наповненням сайту та оновленням інформації.	Лабораторне заняття	Редактор мультимедійних видань ЗМІ. Паспорт професії / Редактор мультимедійних видань ЗМІ. Паспорт професії / https://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/redaktor_multimediynih_vidan.pdf	
4 год.	Тема. Універсальний журналіст. Воєнний кореспондент. Мовні засоби відтворення та презентація воєнної інформації в ЗМІ. Техніки творення текстів на воєнну тематику.	Лабораторне заняття	Ставицька Леся. Українська мова без табу. Словник нецензурної лексики та її відповідників. – К.: Критика, 2008. – 454 с.	